

Referat af møde i Det Veterinærmedicinske Råd

18. marts 2024 kl. 10.30-15.30
Glostrup

Deltagere:

Formand Hans Henrik Dietz - *Lektor emeritus, dyrlæge, lic.med.vet. Københavns Universitet*

Niels Christian Kyvsgaard - *Chefkonsulent, dyrlæge, ph.d., Sektion for Veterinærmedicin, Lægemiddelstyrelsen*

Henrik Torkil Westh - *Klinisk professor, overlæge, dr.med., Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet*

Håkan Vigre - *Lektor, dyrlæge, ph.d., Fødevareinstituttet, Danmarks Tekniske Universitet*

John Haugegaard - *Specialdyrlæge, Dipl. ECPHM, ØVET A/S, formand faggruppe svin, Den Danske Dyrlægeforening*

Svend Ellermann-Eriksen - *Professor, ledende overlæge, dr.med, ph.d., Klinisk Mikrobiologisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital*

Jens Peter Nielsen - *Professor, dyrlæge, ph.d., Dipl. ECPHM, Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet*

Gideon Ertner - *Overlæge, beredskab og smitsomme sygdomme, Sundhedsstyrelsen*

Robert Leo Skov - *Overlæge, dr.med., Infektionsberedskab, Statens Seruminstitut*

Stig Møllergaard - *Dyrlæge, ph.d., Fødevarestyrelsen*

Helene Rugbjerg - *Dyrlæge, sekretariat for Det Veterinærmedicinske råd, Fødevarestyrelsen*

Jensine Wilm - *Dyrlæge, sekretariat for Det Veterinærmedicinske råd, Fødevarestyrelsen*

Karen Pankoke - *Dyrlæge, sekretariat for Det Veterinærmedicinske råd, Fødevarestyrelsen*

Hanne Christensen - *Dyrlæge, sekretariat for Det Veterinærmedicinske råd, Fødevarestyrelsen*

Anders Tybjerg - *Sektionsleder, Sektion for Veterinærmedicin, sekretariat for Det Veterinærmedicinske råd, Fødevarestyrelsen*

Referenter:

Helene Rugbjerg, Karen Pankoke, Jensine Wilm

Dagsorden:

Pkt. 1. Velkomst

Velkommen til et nyt medlem af rådet. Gideon Ertner erstatter Kirstine Moll Harboe som repræsentant for Sundhedsstyrelsen. Velkommen til Jensine Wilm der er nyt medlem af sekretariatet.

Der er endnu ikke afklaret, hvorvidt rådet videreføres efter næste møde i juni, men det forventes at blive afgjort ved den kommende veterinæraftale.

Pkt. 2. Status på antibiotikaforbruget 2023

Helene Rugbjerg præsenterede udviklingen i antibiotikaforbruget til dyr fra 2018-2023. Præsentationen sendes ud til medlemmerne.

Antibiotikaforbruget til dyr er generelt faldet. For grise er der set et fald på 1,6 pct. i 2023 i forhold til 2018, hvilket ikke opfylder målsætningen om en reduktion på 8 pct. af det totale forbrug af antibiotika til grise i denne periode, på trods af at selve grisebestanden er faldet i perioden.

Der blev nævnt en del forhold, som skulle inddrages i overvejselsen om genevaluering af målsætningen, herunder tendenser til større besætninger og øget kuldstørrelse samt behov for uddannelse og konsekvenser for dødelighed. Der blev fremsat forslag om at inddrage en opgørelse over fordelingen af antibiotikaforbruget på besætningsniveau og at invitere én eller flere svineproducenter som på næste møde kan fortælle om betydningen af mindre antibiotika i produktionen.

En sammenligning mellem 2022 og 2023 på tværs af alle dyrearter viser en stigning på 0,6 pct. i totalt forbrug af antibiotika. Herunder viser kvæg et fald på 2,3 pct., fjerkræ et fald på 4 pct., akvakultur et fald på 36 pct., mens kæledyr viser en stigning på 11 pct. (sandsynligvis pga. bedre registrering i VetStat). Forbruget til grise er steget 2,1 pct. fra 2022 til 2023. Det er især oral flokbehandling til fravænningsdiarré hos smågrise, der driver forbruget til grise. Mellem 2022-23 er der sket en stigning på 5,2 pct. af det totale antibiotikaforbrug til flokbehandling til grise i alle aldersgrupper og 9 pct. til fravænnede smågrise.

En af grundene til det øgede antibiotikaforbrug til fravænningsdiarré menes at være udfasningen af medicinsk zink i juni 2022. Stigningen udgøres i høj grad af aminoglykosider, herunder neomycin og apramycin. Rådet diskuterede, at de fleste besætninger ikke var godt forberedt på udfasningen på trods af, at der blev præsenteret store initiativer i de 5 forudgående år. Det blev også påpeget, at prisen for udfasning af zink muligvis har været meget høj, og at der i takt med det øgede aminoglykosidforbrug også er registreret øget resistensforekomst i *E. coli* samt øget forekomst af ubehandlelige *E. coli*.

Pkt. 3. Status på gult kort

Helene Rugbjerg præsenterede gult korts historie siden starten i 2010. Differentieret vægtning af antibiotika, med højere vægtning af antibiotika, som er særligt kritiske for human brug, blev inkluderet i 2016. Grænseværdier er blevet nedjusteret 5 gange, og der udstedes typisk flere gule kort efter sænkning af grænseværdierne. Der har været få påbud om skærpet tilsyn, mens ingen røde kort er blevet udstedt endnu. De politiske målsætninger for begrænsning af antibiotika til dyr indebærer en reduktion på 10 pct. af den totale mængde antibiotika registreret til alle dyrearter mellem 2010-2013 og yderligere 15 pct. til grise mellem 2015-2018.

Der blev diskuteret hvilke tiltag, der kan tages i anvendelse for at understøtte ønsket om yderligere reduktion af antibiotikaforbruget til grise ifølge målsætningen om en 8 pct. reduktion relativt til niveauet i 2018. I denne sammenhæng blev der nævnt nye grænseværdier for gult kort ordningen og afgift på antibiotika.

Pkt. 4. Tetracyclin

Jens Peter Nielsen præsenterede det faglige grundlag for tetracyklins vægtning på 1,5 i gult kort ordningen. Den nuværende vægtning er baseret på en risikovurdering, som blev udført i 2017 af arbejdsgruppen 'human betydning', bestående af repræsentanter fra en række institutioner og organisationer koordineret af Fødevestyrelsen. Det blev diskuteret om risikovurderingen bør opdateres. Den danske risikovurdering af tetracyclin stemmer ikke i alle tilfælde overens med internationale kategoriseringer.

Den kliniske betydning af tetracykliner til human brug og risici i forhold til resistensudvikling blev diskuteret. Her blev det nævnt, at et stort forbrug i 50'erne har medført en stor resistensforekomst, som stadig kan måles i dag, og at det i dag særligt er tigeicyclin og doxycyclin, som bruges human. Det blev drøftet, hvorvidt der er risiko for krydsresistens mellem tetracyclin og tigeicyclin. Her blev det understreget, at et stort behandlingspres generelt øger risikoen for nye mutationer og resistensudvikling, og at det derfor er vigtigt at holde fast i en restriktiv antibiotikapolitik.

Blandt hæmolytiske *E-coli*, som bliver brugt som indikator for resistensforekomst, er kun 25 pct. sensitive overfor tetracyclin. Hovedårsagen til brug af tetracyclin er *Lawsonia intracellularis* betinget

diarré, men forbruget af tetracyklin har været faldende over de sidste år. Alternativerne til behandling af *Lawsonia intracellularis* er makrolider og pleuromutiliner. Det blev understreget, at en lavere vægtning af tetracyklin blot vil flytte forbruget.

Det blev konkluderet, at anbefale en opdatering af risikovurderingen med henblik på en eventuel ændring i vægtningen af tetracyklin.

Pkt. 5. Status på dokument om opgørelsesmetoder

Håkan Vigre præsenterede et forslag til en supplerende opgørelsesmetode for antibiotikaforbruget til grise. Aktuelt opgøres forbruget i Vetstat i den totale mængde kg aktivt stof, eller omregnet til tekniske doser (Animal Daily Dose eller ADD). Der er et ønske fra erhvervet om, at Fødevestyrelsen også opgør forbruget til grise i forhold til produktionens størrelse for at estimere behandlingsintensiteten. Ønsket fremgår i øvrigt også af Dyrevelfærdsaftalen.

Det blev foreslået, at supplementet skal bestå af en beregning, der sætter de tekniske doser i forhold til antallet af producerede dyr. Beregningen kan differentieres til forskellige aldersgrupper. Dette vil gøre, at rapporteringen tager højde for forskellige antibiotikadosers vægt og ændringer i husdyrproduktionens størrelse. Til dette er der brug for en pålidelig opgørelse over producerede dyr, som også tager højde for antal eksporterede dyr, hvilket er tilgængeligt hos Danmarks Statistik.

Der henvises til, at det er vigtigt at være bevidst om formålet og begrænsninger ved brug af datakilder. Det blev pointeret, at det stadig er vigtigt at opgøre forbruget i den totale mængde, da det siger noget om størrelsen af risikoen, og at behandlingsintensiteten skal ses som et supplement til det totale forbrug.

Dokumentet vil blive offentliggjort på rådets hjemmeside.

Pkt. 6. Status på husdyr-MRSA-overvågningen

Hanne Christensen gennemgik den aktuelle status på husdyr-MRSA-overvågningen. Da tallene ikke er offentliggjort endnu, indeholdt præsentationen også fortrolige informationer. Rådets anbefalinger til husdyr-MRSA-overvågning fra 2022 danner grundlag for husdyr-MRSA-overvågningen fremadrettet og hermed også grundlag for overvågningen i 2023, der bestod af kategorierne heste og frilandsgribe, herunder økogribe. Præsentationen omhandlede resultaterne. Husdyr-MRSA-rapporten vil blive fremsendt til Rådet, når den offentliggøres.

Rådet tilsluttede sig, at Fødevestyrelsen først skal undersøge heste igen om fire år. I 2024 består husdyr-MRSA-overvågningen af undersøgelse af kategorierne konventionelle slagtesvin, slagtekalkuner og slagtekyllinger.

Pkt. 7. Hjemmeside

Henrik Strunge og Simon Lei Fredslund fra Fødevestyrelsen forklarede, at Fødevestyrelsens hjemmeside er overgået til en ny platform. I den forbindelse bør det undersøges, om rådets hjemmeside skal forblive på sin egen uafhængige hjemmeside, eller den kan lægges ind som en underside til Fødevestyrelsens eller Departementets hjemmeside.

Der lægges op til, at Fødevestyrelsen tager en beslutning om, hvor sitet skal ligge. Der afventes i øvrigt en beslutning om rådets fremtid i en veterinæraftale.

Pkt. 8. Eventuelt

Datoen til det næste møde er sat til den 17. juni, men det blev aftalt at der udsendes en ny doodle med forslag til anden dato, da nogle af rådets medlemmer har udfordringer med denne dato. Til næste møde skal en opdatering af 2023 målene på dagsordenen.